

N:o 24.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, med förslag till lag angående förändrad lydelse af 17 kap. 3 § Handelsbalken samt lag angående bankaktiebolags, sedelutgifvande bankbolags och sparbanks konkurs; gifven Stockholms slott den 14 Februari 1887.

Under åberopande af bifogade i Statsrådet förda protokoll, jemte det protokoll, som hållits i Högsta Domstolen och finnes fogadt vid denna dag aflåten nådig proposition med förslag till lag angående enskilda bankbolag med sedelutgifningsrätt och till lag angående tillägg till och ändring i lagen för Rikets Ständers bank den 1 Mars 1830, vill Kongl. Maj:t härmed jemlikt 87 § Regeringsformen föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1:o) Lag angående förändrad lydelse af 17 kap. 3 § Handelsbalken, samt

2:o) Lag angående bankaktiebolags, sedelutgifvande bankbolags och sparbanks konkurs.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Nils von Steyern.

Förslag

till

Lag angående förändrad lydelse af 17 kap. 3 § Handelsbalken.

Härigenom förordnas, att 17 kap. 3 § Handelsbalken skall erhålla följande förändrade lydelse:

3 §.

Hafver någon lös pant i händer, njute han derutur betalning framför alla andra. Samma rätt hafve de, hvilka innehafva af bankbolag utgifna banksedlar, i de bolagets tillgångar, som äro satta i allmänt förvar såsom pant för sedlarne.

Handverkare hafve ock enahanda rätt för arfvode å det gods, som hos honom qvar är.

Förslag

till

Lag angående bankaktiebolags, sedelutgifvande bankbolags och sparbanks konkurs.

I bankaktiebolags, sedelutgifvande bankbolags och sparbanks konkurs skola, jemte hvad konkurslagen innehåller, som icke strider mot denna lag, tillämpas följande stadganden:

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Har bankbolag med rätt att utgifva egna banksedlar eller aktiebolag, som drifvit bankrörelse, råkat i konkurstillstånd, varde det af rätten eller domaren ofördröjligen anmaldt för chefen för Finans-

departementet; och förordne departementschefen ett allmänt ombud att såsom god man och syssloman i konkursboets förvaltning deltaga med de gode män och sysslomän, som utses på sätt i konkurslagen stadgas.

Afträdes sparbanks egendom till konkurs, varde anmälan derom af rätten eller domaren ofördröjligen gjord hos Konungens Befallningshafvande, som förordnar ett allmänt ombud att deltaga i förvaltningen af konkursboet, på sätt här ofvan sägs.

På den, hvilken förordnat sådant allmänt ombud, ankomme att, när det pröfvas skäligt, entlediga ombudet och i dess ställe annan förordna. Deröfver må klagan ej föras.

2 §.

Det allmänna ombud, som sålunda blifvit förordnad, ege, lika med rättens ombudsman, att sammankalla borgenärerne att höras öfver ämnen, som röra boet och dess förvaltning, samt att hos rätten anmäla, om annan god man eller syssloman i konkursen visar motvilja eller försummelse vid fullgörande af sitt uppdrag.

Utan hinder af beslut, som kan vara fattadt om delning af förvaltningen af boet, ege allmänna ombudet deltaga i förvaltningen i alla dess delar.

3 §.

Arfvode för konkursboets förvaltning bestämmes af borgenärerne särskildt för rättens ombudsman och särskildt för gode männen och sysslomännen. Af arfvodet för gode männen och sysslomännen tage allmänna ombudet en tredjedel.

4 §.

Under anslagstiden upprätte gode männen förteckning öfver de borgenärer, hvilka enligt bankens räkenskaper hafva fordran hos banken på grund af insättning å depositions-, upp- och afskrifnings- eller annan räkning, eller ock enligt sparbanksbok; skolande denna förteckning för hvarje borgenär upptaga beloppet af hans fordran, så ock, der ränta å fordringen är utfäst, den dag, från hvilken räntan är ogulden, jemte räntefoten.

Förteckningen skall i hufvudskrift af gode männen så fort ske kan ingifvas till den, som, enligt hvad i konkurslagen sägs, har att

emottaga bevakningshandlingar i konkursen; börande vid hufvudt skriften fogas afskrifter till antal som påkallas af hvad här efteråstadgas. Sedan desammas öfverensstämmelse med hufvudskriften blifvit af honom bekräftad, skall förteckningen i sålunda styrkt afskrift under de trettio sista dagarne före inställelsedagen hos rättens ombudsman samt vid hvar och ett af bankens kontor hållas tillgänglig för en hvar, som vill taga del af densamma.

5 §.

Förteckningen varde å inställelsedagen af ordföranden uppläst; och skall fordran, som blifvit å förteckningen upptagen, anses vara i konkursen bevakad, såsom hade borgenären sjelf å inställelsedagen uppgifvit fordringen.

Särskilda bestämmelser angående sedelutgifvande bankbolags konkurs.

6 §.

Har bankbolag med rätt att utgifva egna banksedlar råkat i konkurstillstånd, vill Konungen genom allmän kungörelse förelägga en hvar, som innehar af bolaget utgifven sedel, att inom två år från kungörelsens dag, vid förlust af all betalningsrätt, uppvisa sedeln inför det af chefen för Finansdepartementet förordnade allmänna ombud, som låter bokföra sedeln och kostnadsfritt förse den med påskrift om uppvisandet. Nämda kungörelse bör minst fyra gånger under hvardera året uppläsas i rikets kyrkor och införas i allmänna tidningarna.

Vill den, som sålunda uppvisar sedel, densamma aflemna, ege der till rätt och erhålle utan afgift bevis deröfver af allmänna ombudet. Sådant bevis medför för den, till hvilken beviset blifvit utfärdadt, samma betalningsrätt som sedel, hvilken enligt beviset blifvit aflemnad.

7 §.

För fordran, som grundas å banksedel, vare bevakning enligt konkurslagen i bolagets konkurs icke erforderlig. Ej heller vare innehafvare af sådan fordran pliktig att densamma med borgenärsed fästa.

Innehafvare af fordran på grund af banksedel ege rätt till talan i konkursen, sedan han iakttagit hvad enligt 6 § honom åligger.

8 §.

Gode männen skola, så fort ske kan, låta försälja de bankbolagets tillgångar, hvilka äro satta såsom pant för de af bolaget utgifna sedlar,

antingen å offentlig auktion eller under hand efter som de pröfva för konkursboet fördelaktigast.

9 §.

Visar sig under konkursen, att den för sedlarne satta pant icke förslår till infriande af det enligt bolagets räkenskaper utelöpande sedelbeloppet tillika med det ytterligare belopp af sedlar, hvilket, utan att finnas i bolagets räkenskaper upptaget, kan vara anmaldt, skall, till betäckande af bristen, den särskilda ansvarighet för bolagets sedlar, som åligger hufvudlottegarne, mot dem göras gällande på sätt nedan stadgas.

10 §.

Det belopp, som erfordras till betäckande af den brist, hvarom i 9 § sägs, skall af gode männen eller sysslomännen genast å hufvudlottegarne, så långt desse äro för bristen ansvarige, uttaxeras i förhållande till det antal lotter, en hvar af dem enligt bolagets registerbok innehar.

Kungörelse om uttaxeringen, upptagande det belopp, som för hvarje lott skall inbetalas, äfvensom dagen, då inbetalningen senast skall verkställas, varde genast i allmänna tidningarna tre gånger införd, första gången minst trettio dagar före nämnda dag; och låte gode männen eller sysslomännen dessutom om uttaxeringen ofördröjligen underrätta hufvudlottegarne genom särskilda bref, som afsändas med posten.

11 §.

Å den i kungörelsen om uttaxering utsatta förfallodag skall uttaxerad belopp vara inbetaldt eller därför vara stald pant eller borgen, som af gode männen eller sysslomännen godkännes.

Brister hufvudlottegarne i fullgörande häraf, vare han underkastad utmätning utan dom eller utslag, då gode männen eller sysslomännen med företeende af rättens ombudsmans bevis om det uttaxerade belopp, för hvilket hufvudlottegarne häftar, hos utmättningsman påkalla utmätning; vare ock skyldig att på yrkande af gode männen eller sysslomännen afträda sin egendom till konkurs; åliggande det gode männen eller sysslomännen att ofördröjligen mot hufvudlottegarne vidtaga erforderliga åtgärder för tillämpning af den påföljd, som i hvarje fall må anses lämplig.

12 §.

Ställes pant eller borgen för uttaxerad belopp, skall detsamma inbetalas inom sex månader efter den i kungörelsen om uttaxering utsatta förfallodag. Sker det ej, låte sysslomännen, till gäldande af hvad hufvudlottegararen bör betala, ofördröjligen försälja panten å offentlig auktion eller utsöka beloppet hos löftesmannen.

13 §.

Å uttaxerad belopp, som å den i kungörelsen om uttaxering utsatta förfallodag ej är inbetaldt, skall hufvudlottegarare gälda ränta efter sex för hundra om året från nämnda dag till dess betalning sker.

14 §.

Har uttaxerad belopp ej influtit och säkerhet därför icke heller blifvit stäld, eller har stäld säkerhet icke förslagit till gäldande af belopp, hvarför den lemnats, och uppkommer förty brist i hvad för de ifrågavarande borgenärernes förnöjande erfordras, skola gode männen eller sysslomännen, intill dess bristen blifvit betäckt eller det belopp, hvarför hufvudlottegarne i ifrågavarande afseende äro ansvarige, blifvit till fullo uttaxerad, hos de hufvudlottegarare, hvilka icke afträdt sina tillgångar till konkurs, verkställa uttaxering i förhållande till deras lotter i bolaget; skolande i fråga om sådan fortsatt uttaxering i öfrigt gälla hvad i 10—13 §§ finnes stadgad.

15 §.

När bankbolag med rätt att utgifva egna banksedlar råkat i konkurstillstånd, skola bolagets samtliga tillgångar med undantag af den för sedlarne satta pant, så fort ske kan, värderas af en nämnd, bestående af det af chefen för Finansdepartementet förordnade allmänna ombud såsom ordförande samt två ledamöter, utsedde den ene af borgenärerne och den andre af hufvudlottegarne. Tillgångarne skola dervid upptagas till det värde, de efter noggrann pröfning anses ega.

Hvad de fleste i nämnden säga gälle såsom nämndens beslut.

16 §.

Borgenärerne välje ledamot i nämnden i den ordning, som i 60 § konkurslagen är föreskrifven för val af gode män eller sysslomän.

För val af den ledamot i nämnden, som skall utses af hufvudlottegarne, kalle rättens ombudsman dem att inför honom sammanträda; och skall valet ske enligt de bestämmelser i fråga om rösträtt, som i den för bolaget fastställda bolagsordning äro gifna för val af styrelse. Om tid och ort för sådant sammanträde utfärde rättens ombudsman kungörelse, som i allmänna tidningarna införas tre gånger, första gången minst tio dagar före sammanträdet.

Underlåta borgenärerne eller hufvudlottegarne att utse ledamot i nämnden, varde ledamot i stället förordnad af den rätt, der bolagets konkurs är anhängig. Försummar utsedd ledamot att på ordförandens kallelse tillstädeskomma vid nämndens sammanträde, ege ordföranden tillkalla annan person att i den försumliges frånvaro deltaga i värderingen.

17 §.

Visar sig vid den värdering, hvarom i 15 § sägs, eller sedermera under konkursens fortgång, att de bolagets tillgångar, hvilka på grund af nämnda § blifvit värderade, icke förslå till betäckande af all bolagets kända, icke på banksedel grundade gäld, eller kan, der den för bolagets sedlar satta pant befunnits otillräcklig att tillsammans med hufvudlottegarnes särskilda ansvarighet för sedlarne bereda erforderliga medel till infriande af de utelöpande sedlarne, hvad i sådant afseende brister icke betäckas genom sedelinnehafvarne tillkommande utdelning af bolagets öfriga tillgångar, skall den allmänna ansvarighet för bolagets förbindelser, hvilken åligger hufvudlottegarne, mot dem göras gällande och det belopp, som erfordras till fyllande af bristen i bolagets tillgångar, uttaxeras å hufvudlottegarne så långt de äro för bristen ansvarige; skollande dervid förfaras på enahanda sätt som i 10—14 §§ finnes stadgadt; dock att, der pant eller borgen ställes för uttaxerad belopp, borgenärerne ega att utöfver den i 12 § bestämda tid bevilja ytterligare anstånd af högst sex månader med inbetalande af beloppet.

18 §.

Afträdas hufvudlottegarers tillgångar till hans borgenärsers förenöjande, må återvinningsstalan, hvarom i 3 kap. konkurslagen stadgas, i hufvudlottegarers konkurs anställas jemväl af gode männen eller sysslomännen i bolagets konkurs; och skall, der sådan talan af dem föres och hufvudlottegarers konkurs börjats inom sex månader efter det offentlig stämning å bolagets borgenärer utfärdades, tid, som i 36 § nämnda lag sägs, räknas från den dag, bolagets konkurs börjades.

19 §.

Gode männen eller sysslomännen i bolagets konkurs vare pligtige att, der hufvudlottegarer blifvit försatt i konkurs, deri såväl för bolagets konkursbo som å öfrige hufvudlottegarers vägnar bevaka hvad förstnämnde hufvudlottegarer på grund af sin delaktighet i bolaget är skyldig tillskjuta, samt, intilldess bolagets konkurs blifvit afslutad, uppbära derå belöpande utdelning.

20 §.

Utan hinder deraf att den i 6 § stadgade anmälningstid ej förflutit, må utdelning i bolagets konkurs ega rum. I den mån medel inflytt för den för sedlarne satta pant eller efter uttaxering, som grundas på hufvudlottegarernes särskilda ansvarighet för sedlarne, må utdelning af sagda medel till sedelinnehafvare ega rum; och skall utdelningen beräknas å hela det enligt bolagets räkenskaper utelöpande belopp af sedlar tillika med det ytterligare belopp deraf, hvilket, utan att finnas i bolagets räkenskaper upptaget, kan vara anmaldt; egande borgenär, som iakttagit hvad enligt 6 § honom åligger, att för fordran, som nu är nämnd, uppbära derå belöpande utdelning; dock att sedel, som genom utdelningen ej varder till fullo infriad, skall, innan utdelningen må lyftas, vara aflemnad mot bevis, som i nämnda § sägs.

21 §.

Ej må bolagets konkurs afslutas, förr än den i 6 § stadgade anmälningstid förflutit.

Denna lag skall icke blifva gällande i mål, som göres anhängigt före den 1 Januari 1888.

Varder sedelutgifvande bankbolag, hvars rätt att utgifva egna sedlar grundas på tillåtelse, meddelad före nämnda dag, försatt i konkurs, gälle i afseende derå hvad i äldre lag finnes föreskrifvet.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms slott den 17 December 1886,

i närvaro af:

Hans Excellens Herr Statsministern THEMPTANDER,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Grefve
EHRENSVÄRD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
RYDING,
VON KRUSENSTJERNA,
Friherre TAMM.

Departementschefen Statsrådet von Steyern hemställde, att sedan inom Finansdepartementet utarbetats särskilda förslag till lagar angående enskilda bankbolag med sedelutgifningsrätt samt angående tillägg till och ändring i lagen för Rikets Ständers bank den 1 Mars 1830, öfver hvilka förslag Högsta Domstolens yttrande denna dag blifvit infordradt, i sammanhang dermed måtte, för det ändamål 87 § Regeringsformen omförmäler, genom note ur protokollet infordras Högsta Domstolens yttrande öfver det vid detta protokoll under bil. A. fogade förslag till lag angående bankaktiebolags, sedelutgifvande bankbolags och sparbanks konkurs.

Hvad Departementschefen sålunda hemställt behagade, på tillstyrkan af Statsrådets öfrige ledamöter, Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla.

Ex protocollo
C. P. Hagbergh.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms slott den
22 December 1886,*

i närvaro af:

Hans Excellens Herr Statsministern THEMPTANDER,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Grefve
EHRENSVÄRD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
RYDING,
VON KRUSENSTJERNA,
Friherre TAMM.

Departementschefen Statsrådet von Steyern hemställde i underdå-
nighet, att, i sammanhang med de under den 17 innevarande månad
till Högsta Domstolens utlåtande remitterade lagförslag rörande bank-
lagstiftningen, Domstolens yttrande jemlikt 87 § Regeringsformen måtte
genom note ur protokollet infordras jemväl öfver följande förslag till
"Lag angående förändrad lydelse af 17 kap. 3 § Handelsbalken.

Häri genom förordnas, att 17 kap. 3 § Handelsbalken skall erhålla
följande förändrade lydelse:

3 §.

Hafver någon lös pant i händer, njute han derutur betalning
framför alla andra. Samma rätt hafve de, hvilka innehafva af bank-

bolag utgifna banksedlar, i de bolagets tillgångar, som äro satta i allmänt förvar såsom pant för sedlarne.

Handtverkare hafve ock enahanda rätt för arfvode å det gods, som hos honom qvar är.“

Hvad föredraganden sålunda hemställt täcktes, på tillstyrkan af Statsrådets öfrige ledamöter, Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla.

Ex protocollo

Th. Wilh. Malm.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms slott
Måndagen den 14 Februari 1887,*

i närvaro af:

Hans Excellens Herr Statsministern THEMPTANDER,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Grefve
EHRENSVÅRD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
RYDING,
VON KRUSENSTJERNA,
Friherre TAMM,
Justitieråden: ÖRBOM,
HERSLOW.

Departementschefen Statsrådet von Steyern föredrog Högsta Domstolens utlåtande i anledning af de dit remitterade förslag till lagar angående förändrad lydelse af 17 kap. 3 § Handelsbalken samt angående bankaktiebolags, sedelutgifvande bankbolags och sparbanks konkurs; och hemställde departementschefen, att, sedan Kongl. Maj:t denna dag beslutit för Riksdagen framlägga proposition om antagande af lagar angående enskilda bankbolag med sedelutgifningsrätt samt angående tillägg till och ändring i lagen för Rikets Ständers bank den 1 Mars 1830, proposition måtte aflåtas om antagande jemväl af förstnämnda lagförslag, sådana de blifvit till Högsta Domstolen remitterade.

Justitierådet Örbom anförde, att han, som under nästlidna år i Högsta Domstolen deltagit i granskningen af de då framlagda förslagen

till lag angående förändrad lydelse af 17 kap. 3 § Handelsbalken och till lag angående bankbolags och sparbanks konkurs, åberopade de af justitierådet till Högsta Domstolens protokoll för den 1 Mars 1886 afgifna yttranden i den mån de egde tillämpning jemväl å de nu förevarande förslagen.

Justitierådet Herslow åberopade hvad han vid granskningen af nu förevarande förslag i Högsta Domstolen yttrat.

På tillstyrkan af Statsrådets öfrige ledamöter täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla departementschefens hemställan; och skulle propositionen erhålla den lydelse, bil. B. vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo
C. P. Hagbergh.